

DARBUOTOJŲ PROFILAKTINIŲ SVEIKATOS TIKRINIMŲ ORGANIZAVIMO ATMINTINĖ

Darbuotojų sveikatos būklę patvirtinantys dokumentai

Jeigu darbo įstatymai sieja priėmimą į darbą su sveikatos būkle, darbdavys privalo pareikalauti, kad priimamasis dirbti pateiktų sveikatos būklę patvirtinančius dokumentus ([Lietuvos Respublikos darbo kodekso](#) (toliau – DK) 104 straipsnis). Privalomo sveikatos patikrinimo medicininė pažyma (forma F Nr. 047/a) yra priimamo į darbą asmens sveikatos būklę patvirtinantis dokumentas, o Asmens medicininė knygelė (forma F Nr. 048/a) darbuotojo sveikatos būklę patvirtinantis dokumentas.

Privalomo sveikatos patikrinimo medicininės pažymos (forma F Nr. 047/a) ir Asmens medicininės knygelės (forma F Nr. 048/a) saugojimo vieta teisės aktuose nėra reglamentuota, todėl šių dokumentų saugojimo tvarką nusistato pačios įmonės.

Įrašų apie sveikatos būklę informacija turi būti tęstinė, todėl darbdaviui atstovaujantis ar jo įgaliotas asmuo, atleisdamas darbuotoją iš darbo, turi pasilikti F Nr. 048/a patvirtintą kopiją, o F Nr. 048/a originalą atiduoti darbuotojui, kuris įsidarbindamas privalo jį pateikti naujam darbdaviui ([Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose”](#) (toliau – SAM įsakymas) patvirtinto 13 priedo „Asmenų, dirbančių darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (kenksmingų veiksmų poveikis ir (ar) pavojingas darbas, privalomo sveikatos tikrinimo tvarkos aprašas” 30 punktas).

Kai darbuotojai dirba keliose darbovietėse ir jose dirbamas toks pats darbas kaip ir pirmojoje įmonėje, kitų įmonių darbdaviai gali naudoti pirmosios darbovietės išduotos Asmens medicininės knygelės kopijas. Kitose darbovietėse gali būti išduodamos ir naujos Asmens medicininės knygelės. Visais atvejais F Nr. 048/a originalas turėtų būti pirmojoje darbovietėje, o kitų darboviečių darbdaviams teisės aktai sudaro galimybę pasirinkti jiems tinkamą darbuotojo sveikatos būklę patvirtinančių dokumentų įgijimo ir saugojimo būdą.

Šios formos įstaigoje yra saugomos 10 metų pasibaigus tarnybos (darbo) santykiams ([Bendrujų dokumentų saugojimo terminų rodyklį, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100](#) (Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2014 m. lapkričio 6 d. įsakymo Nr. (1.3 E) VE-52 redakcija), 7.2 papunktis „Asmens bylos dokumentai (su tarnybos (darbo) įstaigoje pradžia, eiga ir pabaiga susiję dokumentai ar jų kopijos)“).

Tikrinti Privalomo sveikatos patikrinimo medicininės pažymos ir Asmens medicininės knygelės įrašus turi teisę darbdavys (ar jo įgaliotas asmuo), Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai, asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys, Lietuvos Respublikos ir apskričių (regionų) vyriausieji epidemiologai, kiti užkrečiamųjų ligų kontrolę administruojantys tarnautojai (pareigūnai) bei pagal kompetenciją maisto ir ne maisto saugą kontroliuojančių institucijų pareigūnai.

Darbuotojų privalomų sveikatos tikrinimų organizavimas įmonėje

Organizuoti darbuotojų privalomus sveikatos patikrinimus, nurodyti darbuotojams, kada ir kur jie turi atlikti privalomą sveikatos patikrinimą yra darbdavio prievolė, o darbuotojai privalo šiuos nurodymus vykdyti. Darbdavys tvirtina darbuotojų, kuriems privaloma pasitikrinti sveikatą, sąrašą ir sveikatos tikrinimo grafiką, kontroliuoja, kaip grafiko laikomasi ([Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo](#) (toliau – Įstatymas) 21 straipsnio 1 dalis). Su šiuo grafiku darbdavys pasirašytinai supažindina darbuotojus (DK 265 straipsnio 5 dalis).

Įmonėje nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą yra darbuotojo pareiga (Įstatymo 33 straipsnio 1 dalies 8 punktas); darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku pasitikrinti sveikatą, nušalinamas nuo darbo ir jam nemokamas darbo užmokestis (DK 265 straipsnio 7 dalis). Toks atsisakymas laikomas šiuurkščiu darbo pareigų pažeidimu (DK 235 straipsnio 2 dalies 10 punktas).

Darbuotojų privalomi sveikatos patikrinimai atliekami darbo laiku (t. y. privalomų medicininių apžiūrų laikas įeina į darbo laiką (*DK 265 straipsnio 6 dalis; DK 143 straipsnio 1 dalies 5 punktas*). Vidutinį darbo užmokestį darbuotojams už darbo laiką, kurio metu darbuotojas tikrinasi sveikatą, moka darbdavys. Privalomų medicininių apžiūrų laikas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje žymimas sutartiniu žymėjimu „MD“.

Darbdavys privalo užtikrinti, kad įmonėje dirbtų tik laiku sveikatą pasitikrinę darbuotojai. Vykdydamas šią pareigą darbdavys turi apmokėti ne tik už darbuotojų sugaištą darbo laiką, bet ir už periodinio sveikatos tikrinimo paslaugas. Jei asmuo tuo pačiu metu kreipiasi dėl kelių profilaktinių sveikatos tikrinimų, tai mokama tik už vieną, daugiau kainuojantį, sveikatos tikrinimą. (*SAM įsakymu patvirtinto 1 priedo 5.2 ir 7 punktai*) Profilaktinių medicininių apžiūrų įkainiai yra patvirtinti aukščiau minimo įsakymo 18 priede.

Daugiau informacijos:

<http://www.vdi.lt/AtmUploads/PrivalomiejiDarbuotojuSveikatosTikrinimaiRekomendacijosDarbdaviams.pdf>

<http://www.vdi.lt/AtmUploads/PrivalomiejiDarbuotojuSveikatosTikrinimaiRekomendacijosDarbuotojams.pdf>